

Český telekomunikační úřad
Sokolovská 219
190 00 Praha 9

dne / date 22.2.2006

věc / re **Připomínky společnosti T-Mobile Czech Republic a.s k návrhu rozhodnutí o uložení povinnosti poskytovat v rámci univerzální služby dílčí službu – služby veřejných telefonních automatů podle § 38 odst. 2 písm. e) zákona o elektronických komunikacích**

Formulář pro uplatnění připomínek, stanovisek a názorů

NÁZEV NÁVRHU OPATŘENÍ KE KONZULTACI:	rozhodnutí o uložení povinnosti poskytovat v rámci univerzální služby dílčí službu – služby veřejných telefonních automatů podle § 38 odst. 2 písm. e) zákona o elektronických komunikacích
IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE DOTČENÉHO SUBJEKTU:	T-Mobile Czech Republic a.s. Tomíčkova 2144/1 149 00 Praha 4
IČ:	649 49 681
Kontaktní osoba:	Ing. Martin Čechák Specialista regulace mobil: +420 603 404 316 e-mail: martin.cechak@t-mobile.cz
DŮVĚRNOST POSKYTNUTÝCH INFORMACÍ:	připomínky neobsahují důvěrné informace, ani informace tvořící předmět obchodního tajemství společnosti T-Mobile
Jméno a příjmení, funkce oprávněné osoby:	Ing. Richard Stonavský Manažer regulace

Úvod

Společnost T-Mobile Czech Republic a.s. (dále jen „T-Mobile“) souhlasí s názorem Úřadu, že se v případě navrhovaného rozhodnutí o uložení povinnosti poskytovat v rámci univerzální služby dílčí službu - služby veřejných telefonních automatů (dále jen „rozhodnutí“) jedná o rozhodnutí mající významný vliv na relevantní trh a vítá tedy možnost uplatnit své připomínky a komentáře k rozhodnutí a tyto jsou blíže specifikovány v následujícím textu.

I. PŘIPOMÍNKY K JEDNOTLIVÝM ČÁSTEM/USTANOVENÍM NÁVRHU OPATŘENÍ

1. V záhlaví rozhodnutí je nutno **změnit odst. 8 v § 39 na odst. 13 téhož § 39** zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „ZoEK“).
Důvodem je skutečnost, že jak z návrhu rozhodnutí (část II.) vyplývá, společnost ČESKÝ TELECOM (dále rovněž jen „ČTc“) v přihlášce do výběrového řízení vyhlášeného ČTÚ dne 5.12.2005 na poskytovatele dílčí služby – veřejných telefonních automatů – vyčíslila roční čisté náklady na poskytování předmětné dílčí služby v období let 2006 – 2011 (délku uložení povinnosti komentujeme níže) ve výši cca 171 mil. Kč – 194 mil.Kč/rok, čímž bezpochyby **nemohla** dostát zákonnému požadavku a rovněž tak požadavku obsaženému ve Vyhlášení výběrového řízení na poskytovatele dílčí služby v rámci univerzální služby (dále jen „Vyhlášení“) na zajištění poskytování univerzální služby v požadovaném rozsahu a kvalitě **při co nejnižších nákladech** (viz. § 39 odst. 4 písm. b) ZoEK a čl. I/1 a IV./a) Vyhlášení).

S ohledem na skutečnost, že kromě spol. ČTc se do předmětného výběrového řízení další subjekt nepřihlásil a spol. ČTc svou přihláškou zjevně nevyhověla kritériu hodnocení žádosti - dosažení co nejnižších nákladů na poskytování dílčí služby ani deklarovanému cíli výběrového řízení – *vybrat na základě přihlášek předložených do výběrového řízení nejvhodnějšího poskytovatele dílčí služby tak, aby podle § 39 odst. 4 písm. b) zákona o elektronických komunikacích byly náklady na poskytování univerzální služby v požadovaném rozsahu a kvalitě co nejnížší¹* - musí ČTÚ rozhodnutím povinnost poskytovat dílčí službu uložit v souladu s § 39 odst. 13 ZoEK. V této souvislosti nutno podotknout, že ČTÚ si ve Vyhlášení zcela logicky a správně výslovně vyhradil možnost *nevybrat žádného podnikatele k uložení povinnosti poskytovat dílčí službu v případě, že žádný z účastníků výběrového řízení nesplnil stanovené podmínky nebo nevyhověl kritériím hodnocení nabídek.²* Pro hodnocení nabídek přitom ČTÚ stanovil ve Vyhlášení kritérium *Výše čistých nákladů na poskytování dílčí služby za dobu 6 let (§39 odst. 4 písm.b) zákona o elektronických komunikacích) – váhu 0,90 (!)*. Je tedy zřejmé, že v souladu s požadavkem již citovaného ustanovení § 39 odst. 4 písm. b) ZoEK kladl při hodnocení nabídek ve výběrovém řízení značný důraz na výši čistých nákladů vyčíslenou v souvislosti s poskytováním předmětné dílčí služby. Jestliže tedy spol. ČTc předložila přihlášku, v níž vyčíslila náklady na poskytování dílčí služby v již zmiňované astronomické výši, pak ČTÚ nemůže dle našeho názoru postupovat jinak, než ani tohoto jediného účastníka výběrového řízení nevybrat a postupem dle § 39 odst. 13 poskytování dílčí služby uložit s tím, že tak on sám provede kvalifikovaný odhad předběžné výše čistých nákladů v souladu s § 48 ZoEK.

¹ Viz. čl. I bod 1 Vyhlášení výběrového řízení na poskytovatele dílčí služby v rámci univerzální služby

² Viz. Vyhlášení bod 2 písm. e)

Pokud tak ČTÚ neučiní, již nebude mít možnost předložený (naprosto nerealistický – viz. detailní argumentace v části II tohoto stanoviska) výpočet nákladů v přihlášce spol. ČTc jakkoliv revidovat a následně bude povinnost k úhradě vyčíslené ztráty přenesena na podnikatele, kteří přispívají do fondu univerzální služby. Ve světle výše uvedeného by tak poskytování univerzální služby vytvářelo velmi zajímavou podnikatelskou příležitost s prakticky nulovým rizikem.

Spol. T-Mobile ve světle výše uvedených argumentů požaduje, aby preambule rozhodnutí byla změně následovně: **„Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) jako příslušný orgán podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a podle § 108 odst. 1 písm. d) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon“), na základě výsledku výběrového řízení podle § 39 odst. 2 a násl. zákona, vydává prostřednictvím Rady Úřadu podle § 107 odst. 8 písm. b) v souladu s § 39 odst. 13 zákona ve správním řízení...“** .

2. Z čl. II rozhodnutí vyplývá, že ČTÚ hodlá uložit povinnost poskytování dílčí služby na období 6ti let, což je v přímém rozporu s explicitně vyjádřeným požadavkem na provedení revize uložené povinnosti poskytovat univerzální službu *alespoň jednou za dva roky* v § 39 odst. 3 ZoEK.

V návaznosti na výše uvedené je nutno vypustit ustanovení rozhodnutí v čl. II. tohoto, které stanoví výši ceny dílčí služby na období následující po roce 2007 a rovněž tak změnit textaci čl. III. rozhodnutí následně: „Poskytovatel služby je povinen.....po dobu dvou let ode dne....“.

3. **Jak jsme již detailně vysvětlili v bodu 1. výše, náklady na poskytování dílčí služby vypočtené spol. ČTc v přihlášce je nutno nahradit kvalifikovaným odhadem ČTÚ v souladu s § 30 odst. 13 ZoEK.**
4. **V návaznosti na výše uvedené změny je nutno přepracovat odůvodnění rozhodnutí.**

II. STANOVISKA A NÁZORY K NÁVRHU OPATŘENÍ

II.1. Předpokládaná výše ročních čistých nákladů na poskytování předmětné dílčí služby

Poskytovatelem navrhovaná výše ročních čistých nákladů na poskytování předmětné dílčí služby (min. 171 milionů Kč/rok) vyvolává dle názoru T-Mobile odůvodněné pochybnosti (blíže specifikované dále) o jejich oprávněnosti.

Odůvodněnost (či neodůvodněnost) těchto pochybností se ovšem s vysokou mírou pravděpodobnosti prokáže až ve druhé polovině roku 2007, kdy poskytovatel univerzální služby dle § 48 odst. 5 zákona o elektronických komunikacích předloží Úřadu úplné podklady umožňující správný výpočet čistých nákladů za zúčtovací období (tj. rok 2006) a Úřad následně dle § 48 odst. 6 téhož zákona a následně uveřejní nejen závěry ověření správnosti a úplnosti podkladů pro výpočet čistých nákladů a výsledek jejich výpočtu, ale také postup tohoto výpočtu.

Musíme totiž bohužel konstatovat, že přes veškeré veřejné konzultace, ať už se tyto týkají oznámení záměru uložit povinnost poskytovat v rámci univerzální služby různé dílčí služby, výběrová řízení a dokonce i konzultování příslušných rozhodnutí, zůstává institut univerzální služby v České republice (tedy pro kohokoliv jiného vyjma samotného poskytovatele univerzální služby a Úřadu) zahalen stále ve stejném oparu pochybností jako v dosavadních letech.

Návrh rozhodnutí samozřejmě ukládá poskytovateli předmětné dílčí služby přesně ty povinnosti (s výjimkou povinnosti předmětnou dílčí službu poskytovat pod dobu šesti let), které Úřad požadoval ve výběrovém řízení vyhlášeném 7.12. 2005. Jak samotný Úřad konstatuje, při vyhlášení tohoto výběrového řízení přihlédl k výsledku přezkumu podle § 143 odst. 2 zákona o elektronických komunikacích a k vypořádání připomínek vzešlých z veřejné konzultace záměru uložit předmětnou dílčí službu (tzn. reálně není možné nyní připomínkovat nic co už nebylo možné připomínkovat dříve – právě s výjimkou poskytovatelem navrhované předpokládané výše čistých nákladů).

Jak bylo naznačeno v úvodu, právě tato navrhovaná předpokládaná výše čistých nákladů je ze strany T-Mobile předmětem (dle našeho názoru odůvodněných) pochybností. Tyto se opírají o následující skutečnosti:

II.1.1. Účast společnosti ČESKÝ TELECOM ve výběrovém řízení na poskytování předmětné dílčí služby

Motivace subjektu, ucházejícího se dobrovolně o privilegium poskytovat službu, u níž předpokládá při naplnění příslušných požadavků na kvalitu a po zahrnutí nejen veškerých výnosů z jejího poskytování plynoucích, ale (nově!) i vyčíslených dosahovaných tržních výhod spojených s jejím poskytováním čistou ztrátu ve výši minimálně 171 milionů Kč ročně, je přinejmenším zvláštní.

Tato motivace se dá reálně vysvětlit pouze tím, že příslušný subjekt předpokládá, že jím navrhovaná předpokládaná výše čisté ztráty bude tomuto subjektu tak jako tak uhrazena (resp. pokud tento subjekt přímo kalkuluje s aplikací diskutabilního § 48 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích, dle kterého „*byl-li poskytovatel univerzální služby vybrán ve výběrovém řízení, vychází Úřad z výpočtu čistých nákladů na poskytování univerzální služby navrženého poskytovatelem v přihlášce do výběrového řízení.*“)

II.1.2 Česká republika nadále zůstává jednou z několika málo zemí EU, ve které vzniká poskytovateli univerzální služby v souvislosti s jejím poskytováním čistá ztráta

V případě, že akceptujeme jako odůvodněný předpoklad, že poskytovateli předmětné dílčí služby vzniká v souvislosti s jejím poskytováním čistá ztráta, Česká republika (která se ve srovnání s mnoha jinými zeměmi EU nevyznačuje ani příliš velkou rozlohou, ani výrazně atypickou (ve smyslu malou) hustotou obyvatelstva či jejich rozmístěním v převážně menších a od sebe vzdálených sídlech, ani dokonce výrazně hornatým územím či jiným obdobným faktorem, který způsobuje, že požadavek na přiměřené pokrytí území státu se stává obtížněji realizovatelným) nadále zůstane jednou z mála zemí EU (ve „starých“ členských státech EU (tzv. EU15), jsou to pouze Francie, Itálie a Španělsko), v nichž poskytovateli univerzální služby vzniká z jejího poskytování čistá ztráta.

Toto konstatování je o to více překvapivější, pokud vezmeme v úvahu, že poskytovatelem univerzální služby v České republice je společnost, která už koncem roku 2003 představila svoji strategii, dle které se měla být z hlediska provozní efektivnosti do dvou let mezi vedoucími telekomunikačními firmami ze zemí, které se připojily k Evropské unii v roce 2004 (podle ukazatelů provozní výkonnosti a ve všech provozních oblastech), a dále do 10 let patřit k nejvýkonnějším telekomunikačním firmám v Evropské unii.

II.1.3 „Změkčené“ požadavky Úřadu na VTA umožňují ČESKÉMU TELECOMU redukovat počet „neprofitabilních“ VTA o více než 50%

Dle připomínek APVTS k záměru Úřadu uložit povinnost poskytovat v rámci univerzální služby dílčí službu VTA předloženému ke konzultaci 21.9.2005 provozoval ČESKÝ TELECOM k 31.8.2005 celkem 26204 VTA, z čehož 20092 bylo označeno jako „povinný“ počet (tj. VTA, které by ČESKÝ TELECOM bez povinnosti provozovat je v rámci univerzální služby zřejmě neprovozovat vůbec).

„Změkčené“ požadavky na poskytovatele týkající se předmětné dílčí služby navrhované v rozhodnutí jsou:

- a) v každé obci do 999 obyvatel provozovat alespoň 1 VTA s tím, že tato povinnost je splněna i provozováním veřejné telefonní stanice,
- b) v obcích od 1 000 obyvatel do 4 999 obyvatel dodržet poměr 1 VTA na každých započatých 1 200 obyvatel,
- c) v obcích od 5 000 obyvatel do 49 999 obyvatel dodržet poměr 1 VTA na každých započatých 2 000 obyvatel,

Publikace Českého statistického úřadu „Malý lexikon obcí v ČR 2005“ obsahuje potřebný přehled velikostních skupin obcí dle počtu obyvatel k 1.1.2005. S jeho využitím získáváme následující potřebný počet VTA, který splňuje požadovaná kritéria (a to i za nerealistického předpokladu, že i ve všech obcích do 999 budou využívány pouze VTA, nikoliv „jen“ veřejné telefonní stanice):

	Obce <i>Municipalities</i>						Obce <i>Municipalities</i>				Celkem
	do (to) 199	od (up)200 do (to) 499	od 500 do 999	od 1 000 do 1 999	od 2 000 do 4 999	od 5 000 do 9 999	od 10 000 do 19 999	od 20 000 do 49 999	od 50 000 do 99 999	nad (over) 100 000	
počet obcí	1 633	2 012	1 293	674	368	137	68	42	16	5	
počet obyvatel	200 534	653 740	901 546	933 856	1 122 262	932 726	955 227	1 250 363	1 157 242	2 113 081	
počet obyvatel v %	1,96	6,40	8,82	9,14	10,98	9,13	9,35	12,23	11,32	20,67	
Potřebný počet VTA	1 633	2 012	1 293	778	935	466	478	625	579	1057	8 221
											9 856

Pozn: 1) Postup výpočtu: 8221 = 1633+2012+1293 +933856/1200+1122262/1200+955227/2000+1250363/2000

- 2) V případě obcí nad 49999 obyvatel nejsou dány žádné požadavky na dostupnost VTA. Pokud, z důvodu konzervativnosti odhadu, aplikujeme kritérium 1 VTA na 2000 i na tyto obce, potřebný počet VTA tak vzroste na 9856.

Jen těžko lze přijmout předpoklad, že žádný z oněch více než 6000 profitabilních VTA není žádný umístěný v sídle do 49999 obyvatel – to znamená, že ČESKÝM TELECOMEM uváděný počet neprofitabilních VTA zřejmě poklesne nikoliv na cca 20000 na 8300, ale zřejmě na mnohem méně (odhadujeme jejich počet na cca 7000, byť teoreticky to mohlo být i cca 3800 (9856-6112 = 3744)).

Jinými slovy řečeno, „změkčené“ požadavky na poskytovatele týkající se předmětné dílčí služby navrhované v rozhodnutí znamenají, že ČESKÝ TELECOM se může „zbavit“ více než 50%! (spíše však mnohem více) svých naprosto neprofitabilních VTA.

Vydeme-li z předpokládané výše roční čisté ztráty předpokládané ČESKÝM TELECOM na provoz odhadovaných cca 7 tis. neprofitabilních VTA (min 171 milionů Kč. ročně), dojdeme k závěru, že současných cca 20tis neprofitabilních VTA znamená pro ČESKÝ TELECOM každoročně čisté náklady (tj. ztrátu) ve výši cca 490 milionů (171 mil x (20000/7000)).

Nabízí se otázka, zda by ztráta několika set milionů ročně z provozování dílčí služby VTA (tedy vlastně několikanásobek dosud ČESKÝM TELECOMEM vykazované prokazatelné ztráty z celého objemu poskytované univerzální služby, jejíž podstatná část bude přitom nově hrazena státem) nebyla natolik závažná, že by musel být zcela nezbytně komunikována minimálně ve vztahu k akcionářům ČESKÉHO TELECOMU. V žádné z výročních zpráv, prezentací, konferenčních hovorech, tiskových zpráv apod. ovšem není o ní ani zmínka (právě naopak, ČESKÝ TELECOM – viz. např. výroční zpráva společnosti za rok 2004, str. 43 – vždy mluví v souvislosti s kompenzací za poskytování univerzální služby o výnosech v řádu stovek milionů).

S případnými dotazy a komentáři k těmto připomínkám se prosím kdykoli obračete na Ing. Martina Čecháka, specialistu regulace společnosti T-Mobile, tel. 603 404 316, e-mail martin.cechak@t-mobile.cz.

V úctě,

Ing. Richard Stonavský
Manažer regulace
T-Mobile Czech Republic a.s.